

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Протокол № 7 від «30» серпня 2016 р.
Голова Вченої ради

І.Є. Цепенда

ОСВІТЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)»

Перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (історія)
Спеціалізація	Середня освіта (історія)
Кваліфікація	історик, вчитель історії і суспільствознавчих предметів

ВНЕСЕНО

Кафедра історії України
Протокол від «25» травня 2016 № 13
Завідувач кафедри

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант) Райківський І. Я.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Факультету історії,
політології і міжнародних відносин

Члени групи: Власов В. С.

Королько А. З.

Протокол від «30» червня 2016 № 12
Голова вченої ради

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «31» серпня 2016
№ 44/06-06

ВВЕДЕНО У ДІЮ З «1» вересня 2016 р.

Навчально-методичний відділ
Начальник

м. Івано-Франківськ, 2016

Освітньо-професійна програма

Середня освіта (історія)		
Обов'язковий блок		
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС	
<i>Вищий навчальний заклад</i>	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет історії, політології і міжнародних відносин, кафедра історії України	
<i>Рівень програми</i>	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень	
A	Мета (цілі) освітньої програми підготовки висококваліфікованих фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з фундаментальних і вибіркових дисциплін; опанування і застосування загальних засад методології наукової та професійної педагогічної діяльності за спеціальністю Середня освіта (Історія); формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
B	Характеристика програми	
1	Назва галузі знань та спеціальності	01 Освіта/Педагогіка. 014 Середня освіта (Історія)*
2	Фокус програми	Загальна. Акцент на забезпеченні підготовки професійних здібностей, здатності генерувати нові ідеї, володінні базовими знаннями і необхідними майбутньому фахівцеві компетенціями праці у загальноосвітніх навчальних закладах, опануванні інноваційними технологіями навчання з історії і суспільствознавчих предметів, набутті навичок використання теоретичних знань у практичній педагогічній діяльності, спроможності моделювати ситуації, прогнозувати можливі наслідки педагогічних впливів на особистість вихованця.
3	Орієнтація програми	Освітньо-професійна
4	Особливості програми	Програма передбачає підготовку випускників як фахівців – вчителів історії і суспільствознавства в загальноосвітніх навчальних закладах. Програма передбачає підготовку випускників до впровадження традиційних та інноваційних технологій навчання в професійній діяльності. Склад вибіркових дисциплін програми періодично оновлюється, що дозволяє враховувати тенденції розвитку науки та технологій і зміни в галузі освіти.
C	Програмні компетентності	
	Інтегральна компетентність (C1). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.	
	Складові професійної компетентності	

Комунікативна (C2) – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

Лінгвістична (C3) – здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою; уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

Інформаційно-цифрова компетентність (C4) – здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

Компетентності в природничих науках і технологіях (C5) – це наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Зокрема, через здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Соціальна і громадянська компетентність (C6) – здатність до міжособистісної взаємодії на основі етичних міркувань (мотивів), вміння працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; уміння попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; діяти громадсько і соціально відповідально і свідомо та з почуттям поваги до оточуючих, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Навчання вчитись (C7) – здатність вчитися і спільно, і автономно, здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), самостійне набуття нових компетентностей, а також здатність виявляти і творчо підходити до вирішення проблем, ухвалювати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї, брати відповідальність і виявляти ініціативу, зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати прогрес і результати навчання, навчатися впродовж життя.

Загальнокультурна компетентність (C8) – це здатність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського суспільства; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність в Україні.

Екологічна компетентність і здоровий спосіб життя (C9) – це здатність усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, прагнення до його збереження; здатність до здійснення професійної діяльності згідно з вимогами охорони праці й техніки безпеки; здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** аотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану

Фахові (предметні) компетентності:

C10. Наявність системи знань із предметної області майбутньої професії, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

C11. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

C12. Здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (філософія, політологія, філологія, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань, мати синтетичне мислення.

C13. Здатність застосовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки в практичній діяльності – у викладанні історії і суспільствознавчих предметів, організації навчально-виховного процесу, розробці навчально-методичного забезпечення дисципліни, при аналізі поточних суспільних процесів в Україні і світі, при веденні дискусії.

C14. Здатність володіти навичками практичного використання знань з основ дидактики та педагогічної діяльності, застосовувати сучасні методи і освітні технології в середніх загальноосвітніх закладах.

C15. Здатність володіти сучасним методичним інструментарієм із предметної області майбутньої професії.

C16. Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації.

C17. Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, джерелознавства, здійснення джерелознавчого та історіографічного аналізу зібраної інформації; вміння їх критично аналізувати, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості.

C18. Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позицій загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп.

C19. Здатність керувати і спрямовувати навчально-виховний процес, спираючись на здобуті знання, психологічні особливості різних вікових і соціальних груп учнів.

C20. Здатність аналізувати, досліджувати та презентувати педагогічний досвід навчання учнів історії і суспільствознавчих предметів у загальноосвітній школі.

C21. Здатність до усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, важливості збагачення професійних якостей відповідно до нових суспільно-політичних реалій; усвідомлення необхідності подальшого навчання, вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

C22. Здатність ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.

C23. Здатність до розуміння теоретичних і практичних засад економічної науки та підприємницької діяльності, основних особливостей сучасної світової та національної економіки, формувати економічну грамотність і підприємливість.

C24. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді.

D	<i>Результати навчання</i>
1	Здатність володіти знаннями із предметної області майбутньої професії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Знати і розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, теоретичні основи правової та економічної наук, теоретичні і практичні основи методики навчання історії і суспільствознавчих предметів ін.; орієнтуватися на їх сучасні досягнення.
2	Здатність знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів.
3	Здатність знати основи теорії і методології освіти, необхідні для професійної діяльності, проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.
4	Здатність знати сучасні інтерактивні методи навчання учнів, форми організації навчання та специфіку впровадження новітніх освітніх технологій в загальноосвітній школі.
5	Здатність розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись грамотності.
6	Здатність використовувати іноземну мову на рівні необхідному для професійної діяльності.
7	Здатність здійснювати аналіз, синтез ін., мати сформоване критичне мислення.
8	Здатність самостійно організовувати навчально-виховний процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи та засоби навчання.
9	Здатність використовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки для розв'язання конкретних задач у професійній діяльності учителя історії і суспільствознавчих предметів.
10	Здатність організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру, зокрема із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
11	Здатність використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси і вміння впроваджувати ІКТ в освітній процес.
12	Здатність аналізувати, генерувати та поширювати передовий педагогічний досвід, або генерувати інноваційні вирішення для відомих проблем або ситуацій, критично оцінювати результати власної педагогічної діяльності, впроваджувати інтерактивні методи навчання, інноваційні навчально-виховні технології, нові ідеї.
13	Здатність самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у державі та світі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, а також освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; формувати політичну культуру, ініціативу і підприємливість.
14	Здатність організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу (в тому числі здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення власної відповідальності.
15	Здатність розуміти значення культури як форми людського існування, поважати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва; а також проводити діяльність, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини в навчальних, наукових і просвітницьких цілях.

16	Здатність вести пошукову роботу, а також здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії, методики викладання історії, історичного краєзнавства; застосовувати міждисциплінарний підхід.		
17	Здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі.		
18	Здатність застосувати професійний і творчий потенціал як в інтересах українського суспільства (в освітній і соціальній сферах суспільного життя), так і для самореалізації особистості; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі.		
19	Здатність приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості, враховувати гендерний підхід.		
20	Здатність вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції, усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, а також потреби систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання впродовж життя.		
E	Перелік навчальних дисциплін та їх анотації **		
№ п/п	1. Цикл загальної підготовки 1.1 Обов'язкові дисципліни	Кредити ЄКТС	Семестр
1.	Історія української культури	3	3
2.	Філософія	3	5
3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	3
4.	Політологія	3	3
5.	Фізична культура	-	-
	1.2 Вибіркові дисципліни 1.2.1 Дисципліни за вибором ВНЗ		
6.	Іноземна мова (англійська)	9	3, 4
	1.2.2 Дисципліни вільного вибору студента		
7.	Старослов'янська мова	3	5
8.	Латинська мова	3	5
9.	Основи риторики	3	5
10.	Правознавство	3	6
11.	Менеджмент і маркетинг	3	6
12.	Економічна теорія	3	6
13.	Філософія освіти і науки	3	4
14.	Релігієзнавство	3	4
15.	Культурологія	3	4
	2. Цикл професійної підготовки 2.1. Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка		
16.	Іноземна (перша) мова	6	2
17.	Історія первісного суспільства	3	1
18.	Історія стародавніх Греції і Риму	3	2
19.	Історія стародавнього Сходу	3	1
20.	Історія середніх віків	6	4
21.	Археологія	3	1
22.	Психологія	9	3, 4
23.	Педагогіка	9	2, 3
24.	Сучасні освітні технології	3	5
25.	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін і методики викладання історії	3	6
26.	Методика викладання історії і суспільствознавчих предметів	9	6, 7
27.	Давня і середньовічна історія України	6	1, 2
28.	Історія України пізнього середньовіччя (XV – сер. XVII ст.)	3	3
29.	Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII – XVIII ст.)	3	4

30.	Історія України XIX – поч. XX ст.	6	5, 6
31.	Історія України I-ої пол. XX ст.	3	7
32.	Історія України II-ої пол. XX – поч. XXI ст.	3	8
33.	Спеціальні історичні дисципліни	3	4
34.	Історичне краєзнавство, музеєзнавство	3	2
35.	Історія країн Західної Європи і Америки XVI – поч. XIX ст.	3	5
36.	Історія країн Західної Європи і Америки XIX – початок XX ст.	3	6
37.	Історія країн Західної Європи і Америки XX – поч. XXI ст.	3	7
38.	Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи	6	7, 8
39.	Джерелознавство і архівознавство	3	1
40.	Теорія і методика наукових досліджень	3	4
	2.1.2. Практична підготовка		
41.	Курсова робота	3	4
42.	Підготовка дипломної роботи	3	7,8
43.	Навчальна практика в закладах освіти (ознайомлююча)	6	1
44.	Виробнича цільова педагогічна практика в школі	9	8
45.	Літня педагогічна практика	3	7
46.	Археологічна (навчальна) практика	3	2
47.	Атестація (дипломна робота)	1,5	8
48.	Атестація (комплексний державний іспит)	1,5	8
	2.2. Вибіркові дисципліни		
	2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ		
49.	Сучасні інформаційні технології	3	2
50.	Безпека життєдіяльності і цивільний захист	3	2
51.	Вступ до спеціальності	3	1
52.	Історія ЦСЄ в давні часи і середньовіччя	3	1
53.	Історія ЦСЄ ранньомодерного часу	3	2
54.	Історія ЦСЄ нового часу	3	3
55.	Історія ЦСЄ новітнього часу	3	4
	2.2.2 Дисципліни вільного вибору студента		
56.	Науковий семінар по кафедрі історіографії і джерелознавства	6	5, 6, 7, 8
57.	Науковий семінар по кафедрі історії слов'ян	6	5, 6, 7, 8
58.	Науковий семінар по кафедрі етнології і археології	6	5, 6, 7, 8
59.	Науковий семінар по кафедрі історії України	6	5, 6, 7, 8
60.	Науковий семінар по кафедрі всесвітньої історії	6	5, 6, 7, 8
61.	Історія українського козацтва	3	5
62.	Історична географія на уроках історії в середній школі	3	5
63.	Соціологія	3	5
64.	Використання інформаційних ресурсів у процесі вивчення історії в середній школі	3	5
65.	Історичні портрети політичних та громадських діячів слов'янських країн на уроках історії в школі	3	6
66.	Загальна етнологія	3	6
67.	Теоретичні і методичні аспекти викладання історії стародавнього світу в середній школі	3	6
68.	Історіографія: теорія і методологія	3	7
69.	Актуальні проблеми Української революції 1914–1923 рр. у шкільному курсі історії	3	7
70.	Суспільно-культурні процеси в слов'янських країнах у XIX – поч XXI ст. на уроках історії	3	7
71.	Теорія і методика навчання суспільнознавчих дисциплін	3	7
72.	Слов'яни і європейська цивілізація	3	5

73.	Основи антропології	3	5
74.	Методика виховної роботи	3	5
75.	Джерела з історії України в шкільній освіті	3	5
76.	Русько-угорські історичні зв'язки доби Середньовіччя (V – IX ст.)	3	6
77.	Зброєзнавство і уніформістика на уроках історії	3	6
78.	Українознавство в шкільному курсі історії	3	6
79.	Методика викладання народознавства в школі	3	7
80.	Компетентнісний підхід у професійній підготовці вчителя історії	3	7
81.	Методичні аспекти викладання нової і новітньої історії у шкільному курсі всесвітньої історії	3	7
82.	Основи шкільного краєзнавства	3	8
83.	Міжнародні відносини та геополітика 2 пол. XX–поч. XXI ст.: персоналії	3	8
84.	Історія світової культури на уроках історії і суспільствознавчих предметів	3	6
85.	Історія українського війська в шкільних курсах історії	3	6
86.	Українська діаспора в країнах Західної Європи і Америки (XIX – початок XX ст.)	3	6
87.	Методичні аспекти викладання давньої і середньовічної історії України у школі	6	5
88.	Джерела з історії міжнародних відносин нового і новітнього часу на уроках історії у школі	6	5
89.	Імперська політика Росії у шкільному курсі історії	6	5
90.	Тенденції розвитку української національної ідеї в XVI – XVIII ст.	3	5
91.	Суспільно-політичні процеси в слов'янських країнах у міжвоєнний період в шкільній програмі історії	3	6
92.	Громадянська освіта як фактор формування загальних компетентностей	3	6
93.	Методичні аспекти викладання історії України (XIX – початку XX ст.) у школі	6	7
94.	Усна історія в сучасній школі	6	7
95.	Західна Україна 1920–1930-х рр. в суспільному й етнополітичному вимірах: джерела та історіографія	6	7
96.	Історія міжнародних відносин (XX – початок XXI ст.) у всесвітньо-історичному циклі шкільної програми	3	8
97.	Організація позакласної гурткової роботи в школі	3	8
98.	Історія повсякденності у шкільних курсах історії	3	8
99.	Держави Азії, Африки та Латинської Америки у шкільному курсі всесвітньої історії	3	8
F	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) та результатами навчання		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		
G	Форми організації та технології навчання		
	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання на основі компетентнісного підходу. Викладання відбувається у формі лекцій, семінарів, самостійного навчання, індивідуальних (консультативних) занять, дидактичних ігор тощо організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання тощо</i> технології навчання: <i>пасивні (пояснювально-ілюстративне); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці тощо).</i>		
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання		

-*підходи до викладання та навчання*: програмою передбачено навчання і застосування методики максимальної активізації студентів під час занять шляхом організації ділових ігор, виконання творчих завдань, підготовки презентацій, рефератів, доповідей і повідомлень. Під час навчання акцентується увага на проблемних та актуальних питаннях впровадження традиційних та інноваційних технологій навчання в професійній діяльності. Стимулюється самонавчання студентів та групові завдання з метою набуття навичок роботи у команді та самостійного пошуку вирішення проблеми. Практичні професійні навички набуваються під час проходження відповідного виду практики.

-*види контролю*: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.

Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.

Поточний контроль включає:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі;

- творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення;

- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно;

- індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.

Тематичний контроль проводиться після вивчення теми або розділу програми. Його метою є діагностування якості засвоєння учнями навчального матеріалу з окремої теми, встановлення відповідності рівня засвоєння програмовим вимогам. Відбувається у формі тематичної контрольної роботи, колоквиуму ін.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студента.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
- вести конспекти лекцій і семінарських занять;
- приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях;
- виконувати тестові завдання;
- виконувати індивідуальні семестрові завдання.

форми контролю: усний та письмовий контроль, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт і звітної документації, есе, самоконтроль і самооцінка, підсумковий контроль, атестація (комплексний державний екзамен і публічний захист дипломної роботи).

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною – (“зараховано”, “не зараховано з можливістю повторного складання” та “не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”). Підсумкове оцінювання здійснюється на підставі поточного контролю та підсумкової роботи (якщо передбачено програмою навчальної дисципліни) за національною системою і системою ECTS (залік, екзамен), дипломної роботи за національною системою і системою ECTS, проходження практик – за національною системою диференційованого заліку та системою ECTS.

Рекомендований блок

J *Вимоги до вступу та продовження навчання*

	<ul style="list-style-type: none"> – сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (ЗНО) : <ol style="list-style-type: none"> 1) українська мова і література; 2) історія України; 3) географія або іноземна мова. – заява на ім'я ректора університету; – атестат про середню освіту; – медична довідка форма 086-У;
	<p>Вимоги до вступників</p> <ul style="list-style-type: none"> – бажання працювати у загальноосвітніх навчальних закладах; – бажання отримати високий рівень професійної підготовки, щоб бути успішним в умовах конкурентного середовища; – інтерес до історії; – готовність здійснювати науково-освітні дослідження та формувати їх результати; – бажання будувати кар'єру у сфері освіти.
К	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)
	Система кураторства академічних груп, науково-освітня гурткова робота, всеукраїнські і міжнародні програми науково-освітньої і науково-дослідної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів.
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій.
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги
	Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, навчальний план, робочий навчальний план, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали, НПП, робочі програми практик, методичні рекомендації тощо.
	Інформаційний пакет спеціальності
	<p>Бібліотека:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки
	<p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій.
	Персональне консультування
M	Працевлаштування та продовження освіти

1	Працевлаштування	<ul style="list-style-type: none"> – вчитель історії і суспільствознавчих предметів загальноосвітнього навчального закладу; – педагог-організатор; – керівник гурткової роботи у середньому навчально-виховному закладі; – керівник шкільного краєзнавчого музею у середньому навчально-виховному закладі; – керівник гурткової роботи у Центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді; – працівник Центру роботи з обдарованою учнівською молоддю;
2	Продовження освіти	Навчання за програмами: 7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
N	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
<p>Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:</p> <p>анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); періодичне оновлення освітньої програми; програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; постійний моніторинг прогресу студентів; перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; моніторинг статистики працевлаштування випускників</p>		
<p>Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комісія науково-методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу; – Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; – Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 		
<p>Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; – оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; – вихідне анкетування щодо якості програми; – неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; – участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм 		
<p>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <p>використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозиумах; висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; навчання в аспірантурі та докторантурі; відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів; наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів</p>		
P	Індикатори якості освітньої програми	
<ul style="list-style-type: none"> – показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою; – відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми; – рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості; – показник працевлаштування випускників за фахом. 		

При створенні цієї програми були використані такі джерела:

Закон України «Про вищу освіту» та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти;

Стандартизовані описи предметних галузей вищої освіти у сфері міжнародних економічних відносин;

Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 108 с.;

Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

